

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari și țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

ACTIVITĂȚEA

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Lume întoarsă.

III.

Existențe dubioase se găsec întru adevăr și printre Români. Aceasta o afirmă »Tribuna« sub rubrica »Proceduri vițioase«. O subscriem și noi, declarând sus și tare, că și pe viitor îi vom descoperi publicului, cu scop de a fi cunoscuți în deplina lor golătate, cu atât mai virtos, că atari existențe sunt puși în șirul bărbaților valoroși nu numai, fără ca oameni servili ce sunt, să folosească de arme meschine, în favoarea celui ce răvnește după mărire. La atari slujbași cu drept să poate aplica »epigrama«: *Fi-s'a dat cuțit și pital!... Pe cei mari vezi de imită, Chiar și în furt... și n'ai habar, Că-i fi prins, dat de tâlhar: Căci pe cât proștii socot: „Corbi la corbi ochii nu scot!”*

Noi am numit și nume, însă solidaritatea celor de o pănură mai virtos s'a încheiat, aflând nutremânt chiar în ziaristica noastră, care după vederile depuse în »Proceduri vițioase« trebuia s'blciuite. Aci siliți suntem a provoca zicerea nu prea măgulitoare »Si cum iesuitis non cum Iesu itis«.

Avem casuri concrete, ca școala nemernică, care a făcut și face speculă și negoț cu patriotismul șovinist și încă chiar cu cel românesc, se află între acei bărbați valoroși, pe cari însași »Tribuna« și alte foi românești i-a posauniat, firește necunoscând împrejurările faptice. Vom avea prilej a constata aceste cu bărbați deplin devotați cauzelor noastre atât de expuse din toate punctele de vedere. — Avem chiar o cercetare scrisă, în formă de apel, către o persoană, pe care bucuros o am fi văzut în șirul luptătorilor vieții municipale.

Istoricul acestei scrisori, compusă de doi bărbați luptători, făcută sub împrejurări optimiste, a suferit un oarecare naufragiu în urma întreprinderii unui al treilea bărbat, care nu era învoit a i-se recunoaște respectivului o prea mare însemnătate nemeritată în viața publică românească.

Lucru lesne de înțeles, că dela trebșoare private împreunate cu anumite venituri pe seama sa și a neamurilor sale și încă dela societăți comune, s'a născut apoi și infectarea societății, în mod condamabil. Inscenatorul acelei tactice păgubitoare vrednic este de blăstemul oamenilor de bine.

Pe atari existențe cu drept le numește ființe catilinare »Tribuna«. Că sunt abile de ticăloși patriotice, asemenea avem destule dovezile la dosar, cu cari așa se vede, siliți vom fi a ieși la iveală.

În ochii Românilor bine cugetători, cari nu își fac chip cioplit, de faptă, asemenea vulpi netrebnice să trăbrează

de poltroni naționali deși unii lingușitori îi numesc »naționaliști luminați« și »Catoni morali«.

Acestora se poate aplica următoarea epigramă: »Lingușind în stânga, dreapta, unde ești azi te-ai urcat. Și cum vezi bine, răsplata, Nu-i de loc de lăpădat«.

Fapt dovedit, că atari camelioni latră și mușcă în carnea deaproapelui său și nu are în vedere decât răsturnarea celor adevărați apărători, cari nici un prilej nu l-a lăsat nefolosit întru apărarea binelui general.

Înainte acestora nime nu socotește nimic. Numai vederile lor pesimiste și neîntemeiate sunt dătătoare de ton.

Nu le este rușine a birfi, în îngustimea lor sufletească, asupra tuturor bărbaților probați și devotați cauzei.

Se folosesc de tot soiul de colportări mincinoase, numai ca pe cei dușmani să-i excludă dela intrarea în forurile publice, unde neamul nostru are nevoie de luptători deschiși și caractere integre. Tot atâtea adevăruri zise de însași »Tribuna«.

Atari ființe perverse sunt dedați a și cerși pe la ușile puternicilor și chiar așa așteaptă și ei dela nefericirii lor subalteni, dacă oare-care încredere orbii i-a pus la atare loc.

După-cum se poate vedea din cele scrise, de noi referitoare la »Proceduri vițioase«, într-un nimic nu desuavam conținutul și tare ne mirăm, cum însași »Tribuna«, ca moralizatoarea societății omeniești și românești, mai are îndrăzneală a ridica pâna la al șeptelea cer pe atari dușmani chiar ai omenirii?!

Un for arbitrar ar trebui să se ocupe intensiv cu de acei oameni groși la pungă, însă mici la suflet. Faptele lor întortochiate trebuie scoase la iveală, ca publicul să fie în curent cu caracteristica lor, atunci și numai atunci am avea un sanatoriu al »Procedurilor vițioase«!

Până când însă ne vom indeletnicii a prețui vițiile, vom rămânea tot »Lume întoarsă«.

„Ardeleana“-ide.

Încă la anul 1899 se iscodise un atare regulament pentru funcționarii inst. »Ardeleana«, prin care s'a intenționat o terorizare din cale afară draconică. Motivele alcătuirii acestor scâluse a fost o denunțare a unui funcționar aplicat pe temeiul unei protecțiuni vedite, care observând unele lucruri ascunse, înainte de a fi fost dat afară, a amenințat pe vestitul director de bancă Dr. I. Mihai. Urmarea a fost croirea acelui regulament, care la desbaterea lui a fost mai modernizat prin adunarea generală, la întreprinerea unor acționari mai liberali,

prin omiterea unor pasaje adevărat drastice și draconice.

Cu toate aceste, regulamentul din vorbă nici până azi nu a văzut lumina zilei, deși la cererea unor acționari se decisese și promise tipărirea lui.

Încât am observat modificările promise și decise în adunare, nu se aplică întocmai, din contră se practică așa, după-cum acela a fost compus din partea directorului executiv și în înțelesul cererii sale și a indemnării direcțiunii, primită dela aceia, când cu prilejul abdicării directorului.

Pe temeiul acestui regulament funcționarii sunt expuși cu duiumul la cercetări disciplinare, șicanări și pedepse, mai cu samă aceia, cari nu sunt aplicați a juca rol de paria și a se închina la oameni de ai direcțiunii și comitetului de supraveghiere, mai pe jos decât ei în ale culturii, caracterului și calificațiunii.

Afacerile băncii se pot întoarce, cu fundul în sus, pot ocara ori și ce soi de abusuri în ale mistificării bilanțului și altele, căci funcționarii nu vor mai cărcăi, pentru-că scâlusele regulamentului le arată urmările. La toate acestea numai proiectul guvernului le va pune capăt, prin care se intenționează ridicarea funcționarilor la acel nivel, care li-se cuvine în viața băncilor față de niște oameni fără inimă, credință și chibzuială.

Vom reveni și asupra unor liste de conduită introduse la »Ardeleana«, precum și a unui examen de avangiere.

Cătră toate reuniunile noastre de meseriași.

— O rugăminte. —

Conferința meseriașilor români din opt localități, ținută la 15 Iulie 1901 în Sebeșul-săseș, în nobila sa preocupățiune de soartea clasei noastre de mijloc, numind comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu« de comitet central executiv pentru toate reuniunile noastre de meseriași, totodată l-a încredințat cu adunarea tuturor datelor aparținătoare activității, ce reuniunile noastre o desvoltă în interesul lor propriu îndeosebi și în interesul meseriașilor de pretutindenea în general. Pe baza datelor astfel câștigate a lucra apoi la aflarea căilor și mijloacelor celor mai potrivite și mai neapărate pentru desvoltarea și perfecționarea meseriilor la noi.

Pentru a ajunge cu mai multă ușurință la acest scop hotărâre s'a luat, că toate reuniunile activate și cele în alcătuire provizorică să facă despre a lor activitate cu sfârșitul fiecărui an rapoarte detașate, din cari să se reoglindeze toate lucrările săvârșite de reuniune în cursul anului.

În aceste rapoarte să se cuprindă între altele și numărul meseriașilor (măiestri, calfe, învățacei) aflați în localitate, soiul meseriilor reprezentate și al celor ce nu au reprezentanți, dar cari s'ar bucura de trecere în localitate și în împrejurime. Mai departe a arăta pe lângă lucrările întreprinse de reuniune și de meseriași și cele ce de dorit ar fi să se întreprindă în folosul desvoltării meseriașilor noștri și în fine arătând, dacă meseriașul nostru este în înaintare sau în decădere; pentru cazul din urmă a visa la mijloacele, ce ar fi să se aplice pentru delăturarea pedecilor ce stau în calea desvoltării.

Pătruși de însemnătatea misiunii ce ni-s'a dat, ne permitem a ne ruga cu frățească dragoste de conducătorii reuniunilor noastre de meseriași să binevoiască a insista pentru compunerea raportului general despre activitatea reuniunii până la sfârșitul anului 1901 și a ne trimite cel mai târziu până la 1 Iunie n. c. o copie a raportului, însoțit de consemnarea membrilor ordinari și ajutători cum și de un exemplar al statutelor reuniunii.

Sibiiu, 25 April n. 1902.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, ca comitet central executiv al tuturor reuniunilor de meseriași.

V. Tordăștani,
president.

I. Apolzan,
redactor.

CORRESPONDENȚA.

On. D-le Redactor!

În comuna noastră Balomir (Câmpul-Pânii), s'a îndeplinit o frumoasă faptă creștinească, din partea unor muncitori de zi, cari sunt avisați a-și susține familiile lor numai cu lucrul mânilor, muncind din greu, ziua și noaptea, la o fabrică de firez lângă gara ferată Șibot. Acești lucrători, dorind a jertfi și ei ceva pe sama sf. biserici cu ocaziunea sărbării a Învierii lui Christos, au hotărât a ridica o cruce frumoasă, zugrăvită, care să fie așezată lângă biserică. Această frumoasă idee a lor li-s'a și împlinit, căci cu ziua de Dumineca florilor s'a și ridicat la locul dorit, și s'a sfințit în prezența întreg poporului, mai dându-se tot atunci și o pomană din partea proprietarului nostru Ioan Adam I. Iacob, luând parte la această pomană, încă și alți locuitori străini. Tot cu această ocaziune s'a mai sfințit și un rind întreg de veșminte bisericesti, donate de credinciosul Nicolau Vulc a lui Adam și soția sa Maria, care a costat 84 cor., asemenea și o măsură foarte frumoasă pe pistol, donată de stim. familie Dimitrie Cristea din Ocna-Sibiului, în valoare de 20 cor., numai puțin muncitorii de zi au jertfit la ridicarea sf. cruci 50 coroane. Acești muncitori se numesc: Nicolau Cristea, Avram Cristea, Simion

concrete, se se arate folosul exportului de poame și venitul aproximativ al unei grădini de pomi, considerând toate speșele efective.

3. Terminul de concurs durează până la 1 Noembrie sf. n. 1902. Reflectanții membri ai reuniunii binevoiască a-și înainta operatele scrise cu mâna proprie, dar fără de subscriere, la subsemnatul președinte al reuniunii în Arad, str. Ujtereus Nr. 6/a pe lângă cuvertă sigilată, ce se conține însuși numele autorului cu subscrierea proprie, dar pe cuvertă să fie scris și un text ca motto, ce se se afe în fruntea manuscrisului respectiv.

Arad, din ședința ordinară a comiteului central ținută în 23 Aprilie n. 1902.

Prof. Teodor Ceotea, Iosif Moldovanu,
preș. secretar.

Povețe pentru părinți, culese din sfințele noastre cărți bisericești.

1. »Învăță pe copil calea pe care are să umble, zice înțeleptul, că și după ce va îmbătrâni nu se va depărta dela ea«.

2. »Părinți, zice sf. apostol Pavel, nu urgisiți pe fiii vostri întru mânie, ci-i creșteți pe ei întru învățatură și cercetarea Domnului«.

3. »Învățați copiii vostri să facă cruce, să zică rugăciuni și să-i duceți cât mai des la biserică«.

4. »Deprindeți pe copii să țină la lege, la Dumnezeu și la obiceiurile cele bune și frumoase ale neamului, cari sunt o cheazășie tare pentru fericirea lor«.

5. »Din mica copilărie, trebuie să se insuflă copilului iubirea de bine, de

»adever și de frumos și să ne luptăm im potriiva aplicării lor spre furțișag, injurături, viclesug, mândrie, nesupunere, neascultare și spre alte rele ca aceste, cari le aduc necinste și nefericire«.

6. »Pedepsește pe fiul tēu când încă este nădejde«.

7. »Ceartă pe fiul tēu și el odichnă iți va da și bucurie va aduce sufletului tēu«.

8. »Dă copilul tēu la școală să învețe cel puțin a ceti, a scrie și a cunoaște țara, istoria ei, drepturile și datoriințele lui cătră ea«.

9. »Dă copilul tēu la vre-un, meșteșug, care este una din cele mai prețioase averi și comori pe cari le putem lăsa copiilor noștri«.

10. »Arătați copiilor calea Domnului și ușa bisericii, căci unde sunt doi adunați în numele Domnului, spiritul cel sfânt este între ei«.

(„Albina“.)

Adunate de

George Resletz.

BIBLIOGRAFIE.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. atrage atențiunea preoțiime și învățătorilor tractuali la procurarea opurilor:

1. Metropolia Românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania, studiu istoric de Dr. Ilarion Pușcariu, și

2. Drepturile și datoriințele învățătorilor români traduse după Dr. Mihai Szabó, prin profesorul Eugen Zaslo. Ambele aceste opuri se află în deposit în cancelaria oficiului protopresbiteral gr.-or. din Orăștie spre a se distribui preoților, învățătorilor și altor dotoritori cu prețurile originale.

»Vechile episcopii românești a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Belgradului«, recenta operă a d-lui canonic Dr. Augustin Bunea, a fost foarte favorabil aprețiată de întreaga presă rom.

Bărbații competenți încă au adus cele mai frumoase laude acestei scrieri.

Un distins academician, profesor universitar și istoriograf din București, a numit această scriere și cele anterioare ale d-lui canonic: „mărgăritare scumpe“.

Un alt ilustru profesor universitar din București și neobosit scrutător pe terenul istoriei naționale a scris autorului: „Ai făcut cea mai bună carte de istorie ce a eșit de multă vreme în Ardeal“.

Ear' unul dintre cei mai mari scriitori români, și factorul principal a noiei direcții literare a scris autorului, că: „din concludsiunile ei a recunoscut cu adencă bucurie acel spirit de necondiționată iubire a adeverului, care începe în sferșit a da valoarea istoriografiei române“.

Vē rugăm deci P. T. D-le, să binevoiti a conlucra la răspândirea acestei scrieri de valoare, și prinaceasta a face posibil autorului, să înzestreze literatura noastră și cu alte scrieri istorice.

Un exemplar costă numai **2 cor. 50 fleri** și se poate comanda fie direct dela autor, fie dela subscrișia. Expedarea se face imediat după primirea banilor.

Adm. Tip. sem. în Blaj.

„Donau“

societate de asigurare concesiionată în Viena

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) **Contra daunelor de foc**, edificii de locuit și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, **cară și vite** de tot soiul, produse de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în paușal și în condiții avantajoase, mai departe: biserici, școli, edificii parohiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrici, mori e.c.

b) **Pe vieța omului** în combinațiuni deosebit de favorabile, capitalele asigurate se pot tolosi atât pentru asigurarea viitorului familiei (cas de moarte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului și anumit după patru prospecte deosebite.

Informațiuni se dau și oferte se primesc la „Dacia“ institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie ca **Agentură principală**.

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvază fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventi.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară.

E) Institueș ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispoșițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finantează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri —
Bilete de log.
Broșuri —
Circulare —
Bil. de visită
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist.
Placate —
Ord. de dans
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent.
Anunțuri —
Registre —
Imprimare —
Couverte —
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Există deja de 14 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce com-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateța cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.